

6. Passov E. I. Kommunikativnoe inojazychnoe obrazovanie. Konceptija razvitija individual'nosti v dialoge kul'tur / E. I. Passov. – Lipeck : LGPI – RCIO, 2000. – 204 p.
7. Pedagogichna majsternist' : pidruch. [I. A. Zjazjun, L. V. Kramushenko, I. F. Krivonos ta in.]. – K. : Visha shkola, 1997. – 349 p.
8. Pidgotovka majbutn'ogo vchitelja do moral'nogo vihovannja uchniv : navch. posib. / Avt. kol. : V. K. Demidenko (kerivnik) ta in. – K. : VMN, 1996. – 204 p.
9. Psihologija samosoznanija. Hrestomatija. – Samara : Izdatel'skij Dom «BAHRAT – M», 2000. – 672 p.
10. Profesijna osvita : navch. posib. / uklad. S. U. Goncharenko ta in. [za red. N. G. Nichkalo]. – K. : Visha shk., 2000. – 380 p.
11. Rubinshtejn S. L. Problemy obvej psihologii / S. L. Rubinshtejn. – M. : Pedagogika, 1973. – 423 p.

УДК 378.17 – 051 (043.3)

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ-ФІЛОЛОГІВ

Кокнова Т.А., к. пед. н., викладач

*Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”,
майдан Гоголя, 1, м. Старобельськ, Україна*

koknovatanya@mail.ru

У статті розглянута роль самостійної роботи під час підготовки майбутніх перекладачів-філологів під час навчання у вищій школі. Виділено позитивні риси впровадженої самостійної роботи під час підготовки майбутніх перекладачів-філологів у рамках кредитно-модульної системи та її переваги. Розкрито перспективність педагогічних технологій для впровадження в них самостійних форм роботи з майбутніми перекладачами-філологами. Представлені методи навчання, що можуть бути використані під час самостійної роботи зі студентами. Визначено алгоритм проведення самостійної роботи, що дає змогу впливати на підвищення рівня сформованості професійних якостей у майбутніх перекладачів-філологів.

Ключові слова: самостійна робота, професійні якості, кредитно-модульна система, методи навчання, майбутні перекладачі-філологи.

РОЛЬ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ПРИ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ-ФИЛОЛОГОВ

Кокнова Т.А.

*Государственное учреждение „Луганский национальный университет
имени Тараса Шевченка”, пл. Гоголя, 1, г. Старобельск, Украина*

koknovatanya@mail.ru

В статье рассмотрена роль самостоятельной работы при подготовке будущих переводчиков-филологов при обучении в высшей школе. Выделены положительные черты внедренной самостоятельной работы во время подготовки будущих переводчиков-филологов в рамках кредитно-модульной системы и ее преимущества. Раскрыта перспективность педагогических технологий для внедрения в них самостоятельных форм работы с будущими переводчиками-филологами. Представлены методы обучения, которые могут быть использованы во время самостоятельной работы со студентами. Определён алгоритм проведения самостоятельной работы, что позволяет влиять на повышение уровня сформированности профессиональных качеств у будущих переводчиков-филологов.

Ключевые слова: самостоятельная работа, профессиональные качества, кредитно-модульная система, методы обучения, будущие переводчики-филологи.

THE ROLE OF SELF-STUDY IN TEACHING PROSPECTIVE TRANSLATORS AND PHILOLOGISTS

Koknova T.A

*State Establishment „Lugansk Tarasa Shevchenko national University ”,
sq. Gogol, 1, Starobelsk, Ukraine*

koknovatanya@mail.ru

The article discusses the role of self-study in teaching prospective translators and philologists in while studying in the higher educational institution. The positive features of the implemented independent work during the training of future translators-philologists under credit-modular system and its benefits are highlighted. The pedagogical techniques for implementing into the self-study work with future translators and philologists are disclosed. The learning methods can be used during the self-study work with students. In the article are defined the algorithm of self-study, that gives an opportunity to influence on the increase of the level of prospective translators' and philologists professional qualities. Formation of independence of future specialists vary depending on the use of various forms and methods and their combination and variation. In this regard, effective was to use zanyattyahaknyh teaching methods as: games (business and role-playing games, gaming tasks, dramatization) interactive ("brainstorming" discussions, interviews, round table, project method); indirect (potrfolio, creating conceptual maps, poetic translation, translation reflection, critical analysis of translation); problem (experiment Olympics, research projects, scientific research, translational practice), individual (independent work, research work, "distance learning" course and degree projects, translation practice); collective group (competitions, conferences, seminars, debates, colloquia); individual and collective (artistic and scientific weeks projects).

Key words: self-study, professional qualities, credit-modular system, teaching methods, prospective translators-philologists.

Новітня концепція підготовки спеціалістів ХХІ століття передбачає безперервну освіту, що буде продовжуватися впродовж усього професійного життя. Така освіта перш за все орієнтована на розвиток пізнавальних якостей особистості та стимулює до широкого впровадження самостійних форм роботи зі студентами. Зміни стандарту передбачають перехід від зовнішніх детермінант поведінки до внутрішніх. Саме послаблення зовнішніх детермінант вимагає від індивіда самостійно шукати рішення для виконання поставлених життєв завдань.

Аналіз літературних джерел дозволяє зробити висновок про значний інтерес вітчизняних і зарубіжних учених до проблеми самостійної роботи студентів. Визначенню сутності поняття „самостійна робота” присвячено дослідження В. Буряка, В. Козакова, О. Нільсона, П. Підкасистого, Н. Сидорчук та ін. Форми та шляхи організації самостійної роботи студентів знайшли відображення в працях Н. Гелашвілі, Г. Гнітецької, В. Готліба, Н. Гречкіної, І. Ковалевського, І. Хом'юк, І. Шимко та ін. Питання управління самостійною роботою та її методичне забезпечення розглянуто в працях Л. Журавської, В. Козакова, С. Петросяна, Г. Романової та ін. Проблема формування пізнавальної самостійності вивчалася вченими в психологічному (С. Рубінштейн, О. Леонтьєв та ін.) й педагогічному (Ш. Ганелін, М. Кухарев, І. Лернер, Н. Половникова, О. Савченко, В. Тюріна та ін.) аспектах.

Проблема самостійності особистості розглядалася науковцями у зв'язку з педагогічними дослідженнями (А. Вербицький, А. Митін, В. Якунін, В. Балюк, О. Мосіна, М. Данілова, Р. Іванова, М. Дьяченко, Л. Кандибовіч тощо.). Психологи під самостійністю розуміють досить різні поняття: як виконання дій без допомоги (Сартан); як вольові якості особистості (В. Богословський, А. Коквальов, В. М'ясищев, К. Корнилов); як якості особистості, формування яких пов'язано з розвитком самосвідомості (П. Гальперін, Г. Щукіна). Помітний доробок щодо аспектів цього питання належить таким дослідникам, як А. Алексюк, В. Буряк, В. Козаков, І. Хом'юк, І. Шимко, Г. Щукін та інші.

Водночас для успішного вирішення питання розвитку самостійності необхідно не лише створювати нові виховні технології, але й об'єктивно оцінити здобутки просвітителів минулих років, які ефективно формували такі якості для спеціалістів різних галузей.

Сформована самостійність - це важлива риса для будь якого спеціаліста, а для перекладача-філолога особлива тим, що впродовж усього свого майбутнього професійного життя спеціаліста самостійно вдосконалює рівень сформованості своїх професійних якостей. Перекладач-філолог - це фахівець, який займається мовами, перекладами, науковою і практичною діяльністю у сфері мовознавства. Місце для роботи таким фахівцям є в кожному закладі: це школи, училища, вищі навчальні заклади, музеї, телебачення.

Найчастіше філологи - це викладачі, але вони також працюють і в деяких інших організаціях. У людей з такою професією повинен бути гуманітарний склад розуму, схильність до написання творів і віршів, а також хист до викладання. Щоб витримати конкуренцію, перекладач-філолог повинен бути всебічно освічений і добре знати свою справу. Перекладач повинен досконало володіти рідною мовою, і, бажано, декількома іноземними. Якщо в роботі необхідний усний переклад, то від людини може знадобитися комунікабельність, вміння спілкуватися з людьми різних соціальних груп, країн; знати менталітет тих людей, з ким має вести переговори, місцевий говір. Письмовий перекладач повинен грамотно вести ділову переписку, перекладати документацію. Такому фахівцю необхідно володіти не тільки книжною іноземною мовою, а й розмовною. Такі спеціалісти можуть застосувати себе в абсолютно різних областях: не тільки в бюро перекладів, а й в туристичних агентствах, у міжнародних компаніях, на телебаченні.

Отже, завдяки умінню планувати свою самостійну діяльність, під час навчання студенти зможуть удосконалювати та накопичувати необхідні знання з різноманітних джерел, розвивати вміння до самоосвіти, відчувати необхідність у самовдосконаленні. Систематична та активна участь студентів у самостійній роботі буде стимулювати їх до практичного застосування теоретичних знань, що були сформовані під час теоретичних та практичних дисциплін, формувати особистий стиль [1, с. 66]. Орієнтує на майбутню професійну діяльність, що сприятиме швидкій адаптації в майбутній професії. Саме тому, реалізація такого підходу до навчання (за рахунок впровадження самостійної роботи) повинна бути залучена у всі форми та види занять та стати невід'ємною частиною процесу навчання.

Тому, враховуючи взаємозв'язок між необхідністю формування самостійності в майбутніх перекладачів-філологів та вимогами кредитно-модульної системи, **мета** статті - визначити шляхи використання самостійної роботи під час підготовки майбутніх перекладачів-філологів.

Формування професійних якостей починається з навчального процесу, тому він повинен забезпечити не тільки якісну підготовку майбутнього спеціаліста, озброїти його необхідними знаннями, дати належну професійну підготовку, а й підготувати майбутнього фахівця до постійного самостійного самовдосконалення впродовж майбутнього професійного становлення. Брак рівня сформованості самостійності особливо спостерігається під час роботи зі студентами першого року навчання. Більшість студентів, під час навчання, не мають чіткої мети, не розуміють ролі багатьох дисциплін, не проявляють ініціативи у процесі виконання домашніх завдань [2, с. 110]. Саме тому, формування самостійності в майбутніх перекладачів-філологів повинно починатися з першого року навчання та поступово стати професійною рисою майбутнього спеціаліста.

Наукова література виділяє позитивні фактори впровадження форм самостійної роботи під час навчання у ВНЗ [3, с. 120]:

- по-перше, студент ВНЗ здійснює перехід від „шкільної методики” (вивчення та запам'ятовування, готових завдань), до вміння самостійно знаходити інформацію, формувати особисту точку зору за проблемою, розвивати аналітичне мислення, озвучувати та обґрунтовувати свою точку зору;
- по-друге, ВНЗ не здатен сформувати такий запас знань студентів, що буде достатнім впродовж усього трудового життя, саме тому важливість формування навичок самостійної

роботи сприяє формуванню вмінь самовдосконалюватися, шукати нові джерела інформації та знань;

- по-третє, самостійна робота дозволяє розширити можливості урізноманітнення процесу засвоєння навчального матеріалу на основі індивідуальної зацікавленості та використання різних засобів активізації пізнавальної діяльності, враховуючи принцип індивідуального підходу в навчанні;

- в-четвертих, самостійна робота - найважливіший елемент розвиваючого навчання, що допомагає широко розуміти майбутню професійну діяльність, а завдяки особистій участі у процесі самостійно формувати саме професійно-необхідні в майбутній діяльності якості.

Окрім того, сама кредитно-модульна система, що активно впроваджується в навчально-виховний процес вищих навчальних закладів України, дає можливість посилити індивідуалізацію навчання, за рахунок вибору студентами завдань роботи, форм, контролю, методів навчання; підвищити значення самостійної роботи в навчальному процесі; змінити роль викладача в навчальному процесі: педагог стає викладачем-консультантом, що сприяє самостійній роботі студентів [4, с. 250]. Тому, за рахунок викладених вище умов, можливо ефективно впроваджувати різноманітні форми самостійної роботи під час підготовки майбутніх перекладачів-філологів.

Однією з основних цілей кожного ВНЗ, на наш погляд, є організація такого процесу навчання, щоб випускник вищої школи відповідав вимогам часу, до яких, у першу чергу, слід віднести [5, с. 113]:

- наявність глибоких знань, практичних умінь і навичок у вибраній професії на основі вивчення останніх досягнень науки і техніки. Випускник вищої професійної установи має бути висококваліфікованим фахівцем не лише у своїй області, але і в суміжних областях, уміти реалізувати отримані знання на практиці;

- підготовленість до роботи в складних, швидко мінливих умовах. Розуміння випускником того, що вирішенню нових складних завдань, поставлених перед суспільством, сприяє безперервна творчість, науково обґрунтований підхід, постійне самовдосконалення, швидке орієнтування в ситуації, що динамічно міняється, відповідно до попиту на відповідну спеціальність. У зв'язку з цим, виникає необхідність максимально використати природні і розвинути необхідні здібності кожного, хто навчається відповідно до обраної ним спеціальності. Якщо раніше головною метою вищої школи було формування у студентів системи знань і практичних умінь, потрібних для майбутньої професії, то тепер цього вже недостатньо: необхідно прагнути виховання, освіти і розвитку фахівця як високоморальної, соціально зрілої, творчо активної особи, заповзятливої у складних умовах ринкових відносин.

При аналізі стану організації самостійної роботи, спрямованої на формування професійних якостей у майбутніх перекладачів-філологів, ми проаналізували: наявність у робочих та навчальних програмах з дисциплін фахового циклу планування самостійної роботи з формування їх професійних якостей; організація викладачами самостійної роботи з формування самостійності під час проведення навчальних занять у навчальний та в позанавчальний час; стандартизовані форми й методи контролю та корекції результатів самостійної роботи студентів. Аналіз визначеної документації наводить нас на думку, що загалом організація самостійної роботи студентів (майбутніх перекладачів-філологів) не відповідає сучасним вимогам особистісно орієнтованого підходу, положенням Болонського процесу, характеризується недостатньою підготовкою як викладачів, так і студентів до цієї діяльності.

Сьогодні у вищу школу прийшла система навчання, в основі якої лежить не інформаційне повідомлення знань, а організація самостійного пошуку їх студентом. Для фахівців будь-якої сфери діяльності все більшу роль відіграють, разом з глибокими професійними знаннями і

практичними уміннями, широка загальна культура і ґрунтовне знайомство з багатьма суміжними сферами.

Нині надається перевага знанням, умінням і навичкам, які сприяють розвитку творчого мислення. Ось чому в процесі формування професійних якостей слід стимулювати розвиток нестандартного мислення, оригінальних підходів до вирішення тих завдань, що постають перед випускниками. Самостійне вирішення завдань проблемного характеру сприяє як розвитку творчих можливостей тих, хто навчається, так і розвитку розумових здібностей, а також самостійності і творчого мислення студентів, забезпечує міцність і дієвість знання, оскільки емоційно за своєю природою, викликає почуття задоволення від пізнання[6, с. 93].

Висока якість навчання в системі вищої освіти передбачає сьогодні не лише докорінне оновлення змісту освіти, але і його тісний зв'язок з життям, відповідність навчально-виховних програм сучасному рівню науки і вимогам суспільства, а також виховання тих, хто навчається, у дусі гуманізму, високих громадянських і моральних ідеалів.

Відрив підготовки майбутніх перекладачів-філологів від реалій професійного життя, абстрактний характер навчання заважає підвищенню якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Педагоги повинні прагнути встановлювати зв'язки матеріалу, що вивчається, з життям, практикою, оскільки в цьому випадку отримувані студентами знання ніби матеріалізуються, підвищується до них інтерес, зростає їх значення.

Якщо у ВНЗ пануватиме тільки пояснювальне навчання, то з його стін будуть випускатися фахівці споглядального типу, що вміють засвоювати готові знання і відтворювати наукові істини, але пасують в ситуаціях, які вимагають самостійного мислення, не здатні здійснювати самостійний пошук корисної інформації, генерувати нове знання і творчо відноситися до справи. Такі випускники ВНЗ потребують рецептів для вирішення будь-якого професійного завдання [7, с. 201].

Підготовка перекладачів-філологів передбачає використання різноманітних форм проведення занять: практичні заняття, лекційні та семінарські; тому ефективність таких форм роботи реалізується за рахунок комбінації різних форм, засобів, технологій та методів навчання. Розглянемо різні технології для перспективи впровадження в них самостійних форм роботи з майбутніми перекладачами.

По-перше, загальновідома авторитарна модель навчання, де головна роль відведена педагогу, є досить пасивною стосовно діяльності того, хто навчається, але в той же час вона може стати стимулюючою для активності до самостійної діяльності.

По-друге, комунікативна технологія, що дуже поширена під час проведення практичних занять, сприяє тісному взаємозв'язку всіх учасників навчального процесу та швидкому формуванню необхідних професійних якостей, але тільки в самостійному виконанні поставлених завдань студент зможе засвоїти ту чи іншу практичну діяльність. Використання комунікативних технологій на практичних завданнях може стати базою для індивідуальної творчої наснаги.

По-третє, сучасна підготовка майбутніх перекладачів-філологів нерозривно пов'язана з широким використанням інтерактивних технологій. Саме така технологія сприяє активізації тих, хто навчається, стимулюючи їх до ініціативи творчого пошуку, ефективних рішень конкретних ситуацій, завдань, проблем.

По-четверте, під час підготовки філологів активно та ефективно для формування самостійності використовується проектна методика. Ґрунтуючись на особово-діяльному підході, який означає переорієнтацію навчально-виховного процесу на постановку і вирішення самими студентами пізнавально-комунікативних і дослідницьких завдань. Це дозволяє розглядати проектне навчання як одну з найбільш продуктивних і інтенсивних методик, яка сприяє досягненню високих результатів самостійної роботи студентів, особливо

у вивченні іноземної мови. З іншого боку, студенти, в процесі проектної роботи, залучені до активної розумової діяльності, за рахунок комунікативно-пізнавальної потреби студента, що стає внутрішнім мотивом до мовної діяльності, тобто до формування і формулювання думок [6].

Дуже важливо перед впровадженням самостійних форм роботи зі студентами закласти внутрішню мотивацію, яка б спонукала їх до самостійної роботи з формування власних професійних якостей протягом усього життя. З цією метою, слід надати студентам необхідних знань з основ майбутньої професійної діяльності та цілеспрямоване формування в них умінь самостійно застосовувати вказані знання та поповнювати їх у процесі самоосвітньої діяльності; проводити самоконтроль і самоаналіз.

Під час планування навчально-виховного процесу необхідно впроваджувати в навчально-виховний процес підготовки майбутніх спеціалістів як традиційні, так і нетрадиційні технології, що дає можливість сформувати у студентів високий рівень теоретичної й практичної підготовленості до проведення самостійної роботи як у позанавчальний час, так і в майбутній професійній діяльності.

Вчені рекомендують [8, с. 53], для розробки самостійних завдань, необхідність врахування загальновідомих дидактичних принципів завдань, що: переходять від завдань репродуктивного до творчого характеру; допомагають закріпити знання за дисциплінами фахового циклу; окремі теоретичні питання або складні квазіпрофесійно-орієнтовані завдання в рамках однієї або декількох дисциплін; охоплюють різноманітні аспекти програмного матеріалу, формують навички ефективної роботи з різноманітними інформаційними джерелами або використовують інноваційні комп'ютерні технології.

Особливо важливою є роль викладача в цьому процесі, якому необхідно організувати такий взаємозв'язок зі студентами, де панує повне партнерство в умовах їх кооперації [3]. Найбільш важливу роль в управлінні самостійною роботою студентів відіграє консультація або співбесіда з викладачем. Їх регулярність допомагає швидко здійснювати корекцію організації навчального процесу та стимулювати до виконання поставлених завдань.

Для організації ефективної самостійної роботи викладачу необхідно враховувати ряд етапів: планування самостійної роботи; відбір змісту самостійної роботи; забезпечення методичного супроводження самостійної роботи; моніторинг якості виконання самостійної роботи.

Деталізуючи етапи організації самостійної роботи студентів, важливим пунктом є планування самостійної роботи, яке тісно пов'язано з цілепокладанням. Чітко сформульовані цілі орієнтують перспективи роботи того, хто навчається та того, хто навчає та допомагає найбільш продуктивно її організувати. Саме тому, на етапі планування необхідно враховувати спектр інтересів та потреб студентів на шляху до їх професійного становлення. Планування самостійної роботи повинно враховувати тенденції та перебіг розвитку самостійної роботи; чіткий план, у якому алгоритмізовано процес виконання поставлених завдань. Планування самостійної роботи передбачає організацію її на основі часових норм, змісту та обсягу.

До імовірного переліку методичного забезпечення, що має супроводжувати самостійну роботу під час підготовки перекладачів-філологів, можна внести [9, с. 16]:

- робочу програму навчальної дисципліни (на основі якої можливо розробити індивідуальні програми навчання студентів);
- деталізація навчального курсу з поясненням за кожним запропонованим самостійним завданням;
- спосіб контролю, основна або додаткова література за всіма аспектами самостійної діяльності;
- різноманітні види завдань та методологічні вказівки до їх виконання.

У сучасній дидактичній літературі визначений ряд вимог до моніторингу знань та вмій студентів під час виконання самостійної роботи: по-перше, це співвідношення змісту з цілями навчання, об'єктивність, індивідуальний підхід, врахування якісної характеристики знань студентів (їх повнота, здатність їх використовувати у різних квазіпрофесійних ситуаціях).

Формування самостійності майбутніх спеціалістів залежить від активного застосування різноманітних форм і методів навчання та їх комбінування й варіювання. У зв'язку з цим, ефективним виявилось застосування на заняттях таких методів навчання, як: ігрові (ділові та рольові ігри, ігрові завдання, драматизація); інтерактивні („мозковий штурм”, дискусії, інтерв'ю, круглий стіл, метод проектів); непрямі (портфоліо, створення концептуальних карт, поетичний переклад, рефлексія перекладу, критичний аналіз перекладу); проблемні (експеримент, олімпіада, дослідницькі проекти, науково-дослідницька робота, перекладацька практика); індивідуальні (самостійна робота, науково-дослідницька робота, “дистанційне навчання”, курсові та дипломні проекти, перекладацька практика); колективно-групові (олімпіади, конференції, семінари-диспути, колоквиуми); індивідуально-колективні (творчі й наукові тижні, проекти).

У результаті проведеного аналізу отриманих даних, а також їх інтерпретація дозволяють нам зробити висновок про те, що дійсно існує велика залежність між необхідністю формування самостійності в майбутніх перекладачів-філологів та можливостями кредитно-модульної системи. Розвинена, самостійна особистість постійно порівнює вимоги, що висуває перед нею соціум та рівень розвитку власних якостей. Але, у перспективі, існуючі розробки проблеми розвитку самостійності як особистісного утвору є досить недослідженими та теоретично не обґрунтованими в наукових працях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рубаник А. Самостоятельная работа студентов / Рубаник А., Бальшакова Г., Тельных Н. // Высшее образование в России. – 2005. – №6. – С. 63-71.
2. Григорян В. Г. Роль преподавателя в организации самостоятельной работы студентов / Григорян В. // Высшее образование в России. – 2009. – № 11. – С. 108-114.
3. Хуторской А. В. Современная дидактика / А. В. Хуторской. – СПб. , 2001. – 275 с.
4. Авдеєнко А. П. Організація самостійної роботи студентів / Авдеєнко А., Дементій Л. В. // Проблеми освіти. Науково-методичний збірник. – Вип. 33. – 2003. – С. 246 – 250.
5. Полат Е. С. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат. – М. : Академия, 2007. – 250 с.
6. Дмитренко Т. А. Теоретические основы интенсификации процесса обучения в высшей школе / Т. А. Дмитренко. – М. , 2000. – 131 с.
7. Дмитренко Т. А. Профессионально-ориентированные технологии обучения / Т. А. Дмитренко. – М. , 2003. – 327 с.
8. Дмитренко Т. А. Методика преподавания английского языка в вузе : Учебное пособие / Т. А. Дмитренко. – М., 2009. – 92 с.
9. Краснов М. Ю. Метод проектов как перспективная педагогическая технология / М. Ю. Краснов // Народное образование. – 2005. – №10. – С. 15-18.

REFERENCES

1. Rubanik A. Samostojatel'naja rabota studentov / Rubanik A., Bal'shakova G., Tel'nyh N. // Vysshee obrazovanie v Rossii. – 2005. – №6. – P. 63-71.
2. Grigorjan V. G. Rol' prepodavatelja v organizacii samostojatel'noj raboty studentov / Grigorjan V. // Vysshee obrazovanie v Rossii. – 2009. – № 11. – P. 108-114.

3. Hutorskoj A. V. Sovremennaja didaktika / A. V. Hutorskoj. – SPb. , 2001. – 275 p.
4. Avdejenko A. P. Organizacija samostijno i' roboty studentiv / Avdejenko A., Dementij L. V. // Problemy osvity. Naukovo-metodychnyj zbirnyk. – Vyp. 33. – 2003. – P. 246 – 250.
5. Polat E. S. Sovremennye pedagogicheskie i informacionnye tehnologii v sisteme obrazovanija / E. S. Polat. – M. : Akademija, 2007. – 250 p.
6. Dmitrenko T. A. Teoreticheskie osnovy intensivnizacii processa obuchenija v vysshej shkole / T. A. Dmitrenko. – M. , 2000. – 131 p.
7. Dmitrenko T. A. Professional'no-orientirovannye tehnologii obuchenija / T. A. Dmitrenko. – M. , 2003. – 327 p.
8. Dmitrenko T. A. Metodika prepodavanija anglijskogo jazyka v vuze : Uchebnoe posobie / T. A. Dmitrenko. – M., 2009. – 92 p.
9. Krasnov M. Ju. Metod proektov kak perspektivnaja pedagogicheskaja tehnologija / M. Ju. Krasnov // Narodnoe obrazovanie. – 2005. – №10. – P. 15-18.

УДК 371.134:792:37.013.42

ТЕАТРАЛЬНА ПЕДАГОГІКА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ: ПЕДАГОГІЧНА ДІЯ, ДРАМАТИЗАЦІЯ, ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

Локарева Г.В., д.пед.н., професор

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна

lokareva_g@mail.ru

Зміст статті полягає в обґрунтуванні актуальності застосування театральної педагогіки в професійній підготовці майбутнього фахівця, розглянуто історичний аспект розвитку проблеми теоретичного й практичного поєднання двох форм свідомості – науки (педагогіки) та мистецтва (театрального) в навчальному процесі вищої школи. Подано систему функціональних характеристик творчої особистості педагога вищої школи та характеристики його творчого «інструментарію». Розглянуто втілення механізму спрямування педагогічної дії у творчому процесі викладача, сутність драматизації педагогічної дії в навчальному процесі, що забезпечується високим рівнем педагогічної майстерності.

Ключові слова: театральна педагогіка, професійна підготовка, педагогічна діяльність, театральне мистецтво, педагогічна дія, драматизація, педагогічна майстерність, майбутній фахівець, педагог.

ТЕАТРАЛЬНАЯ ПЕДАГОГИКА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ: ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ДЕЙСТВИЕ, ДРАМАТИЗАЦИЯ, ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ МАСТЕРСТВО

Локарева Г.В.

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, Запорожье, Украина

lokareva_g@mail.ru

В содержании статьи обосновывается актуальность использования театральной педагогики в профессиональной подготовке будущего специалиста. Рассмотрен исторический аспект развития проблемы теоретического и практического единства двух форм сознания – науки (педагогики) и искусства (театрального искусства) в учебном процессе высшей школы. Представлена система функциональных характеристик творческой личности преподавателя высшего учебного заведения и характеристики его творческого «инструментария». Рассмотрен механизм направленности педагогического действия в творческом процессе преподавателя, сущность драматизации педагогического действия в учебном процессе, которая обеспечивается высоким уровнем педагогического мастерства.

Ключевые слова: театральная педагогика, профессиональная подготовка, педагогическая деятельность, театральное искусство, педагогическое действие, драматизация, педагогическое мастерство, будущий специалист, педагог.